

LITERATURA

JORDI NOPCA
BARCELONA

Les vides múltiples de Raimon Panikkar

Fragmenta publica la primera biografia del pensador

Raimon Panikkar (1918-2010) va esdevenir llegenda “ja durant la seva vida”, que va ser extensa –gairebé 92 anys– i amb uns quants cops de timó que la fan més complexa i, al mateix temps, n’augmenten l’atractiu. Això devia pensar Maciej Bielawski, teòleg, escriptor, pintor i professor universitari, que poc després de la mort del pensador es va decidir a dedicar-li la primera biografia. *Panikkar. Un uomo e il suo pensiero* va ser publicada en italià el 2013 i ara arriba en versió catalana i castellana, totes dues traduïdes pel filòsof Jordi Pigem i en una edició acurada a càrrec de Fragmenta.

“*Panikkar. Una biografia* és una obra molt seriosa i molt ben feta –explica l’editor Ignasi Moreta–. L’autor ha treballat amb dificultats: no ha pogut consultar l’arxiu privat de Panikkar i no totes les persones pròximes a ell hi han volgut participar. Tot i així, se n’ha sortit, sobretot pel que fa a les primeres etapes, en què s’aproxima a la complexa relació amb el pare, Ramuni, o quan explica la trobada fortuïta a l’Índia amb el seu germanastre, de qui no coneixia l’existència”. Moreta remarca que “la principal aportació del llibre és la relació de Panikkar amb l’Opus Dei”, que fins ara “s’havia tractat des d’una perspectiva maniqueïsta: d’una banda, hi havia la institució perversa i alienadora, i de l’altra, l’home obert i progressista”. Bielawski exposa amb detalls i matisos els vincles de Panikkar amb la institució fundada per Josep Maria Escrivà de Balaguer el 1928. Entre la sol·licitud formal d’adhesió, presentada el 1940, i “l’alliberament de l’Opus Dei” –en paraules del filòsof Enrico Castelli– passen 26 anys, una etapa crucial de la vida del pensador, que arrenca quan té 22 anys i acaba quan s’acosta a la cinquantena i ja ha començat a incorporar a la seva visió de la religió i el món les ensenyances derivades de la seva estada a l’Índia (la primera va ser entre el 1954 i el 1958).

“Dins Panikkar hi havia tants Panikkar! –escriu Bielawski a la biogra-

fia–. Un filòsof i un teòleg, un cristià i un budhista, un hindú i un home secular, un català i un indi, un sacerdot i un escriptor, un predicador i un conferenciant, un fill i un germà, un amic i un marit, un vell i un jove”. La relació de Moreta amb Panikkar va arrencar el maig del 2006, quan el va visitar a Taveret amb Inès Castel-Branco, amb qui un any després publicarien els primers llibres de Fragmenta. Tots dos assumirien la publicació de l’*Opera Omnia*, de la qual s’han publicat vuit volums des del 2009. Al mes de març, quan surti el novè, *Diàleg cultural i interreligiós*, s’haurà arribat a l’equador del projecte.

Durant el 2009 i el 2010 el coordinador de l’obra completa de Panikkar va ser Jordi Pigem, que va treballar amb ell durant dos anys, el 1996 i el 1997. “Als matins avançava en la tesi, dedicada a aspectes del seu pensament com la interdependència, el pluralisme i la interculturalitat –recorda–. A la tarda em convertia en el seu secretari, revisant articles i llibres d’ell. Tenia 24 hores al dia de Panikkar: era el meu cap, el meu tema d’estudi, el propietari de la casa de Taveret on vivia, el meu veí i també amic”. Pigem associa l’abast de l’obra de Panikkar amb la de Ramon Llull: “En el món de parla catalana no hi ha hagut cap pensador de l’abast internacional que han tingut Llull i Panikkar”.

Hi ha, com a mínim, dues nocions panikkarianes que per Pigem són d’una gran vigència. Una és la interdependència: “No hi ha res que estigui del tot separat, les dualitats no existeixen; tot són diferents onades d’un mateix oceà”. Quan l’hi va comentar a Panikkar, ell hi va fer un matís, va parlar d’*inter-independència*: “La relació de les coses és un fet, però d’aquesta manera emfasitzava la idea d’autonomia”. Pel que fa a la interculturalitat, Pigem diu: “No hi ha una veritat única i absoluta, es manifesta de moltes maneres, i cada llengua i cada cultura té la seva”. *Panikkar. Una biografia*, serà presentada el 21 de gener a les cotxeres del Palau Robert amb les intervencions de Maciej Bielawski, Antoni Bassas –amb qui Panikkar havia col·laborat a *El matí de Catalunya Ràdio*– i Jordi Pigem. —

01. Panikkar, amb la seva mare, a Benarés l’any 1956, sobre la moto que ella li havia regalat. 02. Trobada amb el papa Pau VI el 23 de febrer del 1966. FRAGMENTA / ARXIU CARLA I RITA BRUTTI

Dimarts 13 de gener [9:20 – 10:45h.]
Ateneu Barcelonès C/ de la Canuda, 6 - Barcelona

Taula d’entitats del Tercer Sector Social de Catalunya

Joves extutelats. El repte d’emancipar-se avui

Presentació del dossier

‘Joves extutelats. El repte d’emancipar-se avui’ a càrrec d’ANA VILLA, directora de FEPA, Federació d’entitats amb projectes i pisos assistits.

Debat obert amb:

- PEPA ARQUÉ, presidenta de FEPA i directora tècnica de Fundació Mercè Fontanilles.
- MARTA BÀRBARA, directora de l’Associació Punt de Referència i impulsora de la Coordinadora Mentoria per la Inclusió.
- ERNEST BOTARGUES, educador de la Fundació Privada Servei Solidari.

Modera:
ALBERT SOLÉ,
cap societat
Diari Ara

Segueix-lo i participa través de fetiqueta #CatalunyaSocial ◆ És imprescindible inscripció prèvia a www.tercersector.cat
Tots els assistents rebran un exemplar imprès del Dossier ◆ En acabar el debat s’oferirà un esmorzar a peu dret als assistents

En col·laboració amb:

ara.cat

En consens amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social i Família

Diputació de Barcelona
Ajuntament de Barcelona